

י"ח תשרי

משניות מבוארות **מסכת שביעית פרק ב**

כחודשה ונפסולתה של חמישיית שנמשך גם בתוך הששית, כך זרודה ופסולה של ששית שמתר אף בשביעית לצורך האילנות. רבי שמעון חולק ואומר, כל זמן שאני רשאי עבדות האילן הדתי עד עצרת, רשאי אני בפסולת ובזרודה, ולסלק אבנים ומתיר רבי שמעון שידול לומר לטעם הפרת אף צריך:

לְנִייעוּת שְׁקֵלָתוֹ תִּשְׁרֹת וְעַל יֵד
אֶת מִתְבַּשֵּׁל הָאֵילָן, (עֲוֹר י"א) וְיֹרִיכִין
אוֹת מִקְבִּיב בְּעֵלָא אַ דְּבִדְר אַחֲרָה,
שְׁלֹא יִתְבַּשֵּׁל מִן הַשֶּׁמֶשׁ וְהָקָר, (עֲוֹר
י"ב) וְיֵשׁ מִפְּרָשִׁים, מִרְכִּיבִים עֲנִיָּהִים
לְהַעֲלִי, וְקוֹטְמִין אוֹתָן שׁוֹבֵר רֹאשִׁי
הַצִּמָּה, וְעַל מִפְּרָשִׁים, שְׂמִים אֶפֶר
בֵּין הַשָּׂרָשִׁים, וְעוֹשִׂין לָהֶם בָּתִּים
וְכֵן עַל בְּצִי לְשִׁמְרֹן מִן הַחֲמָה וְהָקָר,
שֶׁהֵם מִפְּרָשִׁים בּוֹיִם גָּדֵר בְּגִבֵּת אֲמֶר,
סָבִיב הָאֵילָן וּמִמְלֵאִים אוֹתָהּ עֶפֶר,
(עֲוֹר י"ג) וְשֹׁמְקִין אוֹתָן עַל יֵד שְׂשׂוּכִיבִין
מִים בְּרֹאשׁ הָאֵילָן וְיֹרֵד עַל גּוֹף
הָאֵילָן, עַד רֹאשׁ הַשֶּׁנָּה, רַבִּי אֲלֶעָזָר
בֵּר דְּרֹקוֹ אֹמֵר, אִף מִשְׁקָה אוֹתָהּ
הַנּוֹף (עֲוֹר י"ד) עֲנִיָּהִים, שְׁבִיעִית עֲצָמָה,
אַבֵּל אֵת הַתְּקֵרָה, מִשּׁוּם שֵׁנוֹ:
(ה) סָבִין בְּשִׁמּוֹן אֶת הַפְּתִים, תְּאִיִּים
שְׁלֹא תִתְבַּשֵּׁל, אֲמֵר, לְמַהֵר בִּשְׁוֹל,
וּמִקְבִּיבִים אוֹתָם, שִׁדְרֵי שְׂמִיִּים לְחֹף
הַפֶּרִי, או כְּדִי לְהִשִּׁים הַשֶּׁמֶן, עַד רֹאשׁ
הַשֶּׁנָּה, פִּי עֶרֶב שְׁבִיעִית שִׁנְכִסּוּ
לְשִׁבְעִית שִׁתְּחַלּוּ עֲלֵיהֶם שְׁבִיעִית
שְׁלֹא יִמְרֹד אֲלָא שְׁבִיעִית, וְשֵׁל
שְׁבִיעִית שִׁנְכִסּוּ לְמוֹצָאי שְׁבִיעִית
שְׁהֵם בְּקִדְשֵׁת שְׁבִיעִית, אֵל סָכִין, וְאֵל
מִקְבִּיבִין אוֹתָן, אֵל בִּשְׁשִׁית עַד רֹאשׁ
הַשֶּׁנָּה, וְאֵל בְּשִׁמְנִית אַחֲרֵי רֹאשׁ
הַשֶּׁנָּה רַבִּי יְהוֹדָה אֹמֵר מִקּוֹם שֶׁמֶן
לְשׁוֹן אֵין מוֹדֵשׁ שֶׁכֵּן אֵינֶם סָכִין, מִפְּנֵי
שֶׁהֵיא עֲבוּדָה בְּמִקּוֹמָם, אַבֵּל מִקּוֹם
שֶׁנִּתְּנָה שְׁלֹא לְשׁוֹךְ, סָכִין, שְׁבִיעִית
אֵין נִקְרָא עֲבוּדָה, רַבִּי שְׁמֵעוֹן מַתִּיר
בְּאֵילָן לְעִבּוֹד אֲחֵרֵי רֹאשׁ הַשֶּׁנָּה שֶׁ
שְׁמִינִית, וְאָף עַל פִּי שְׁפֹרְתֵי עֵדֶן
בְּקִדְשֵׁת שְׁבִיעִית, מִפְּנֵי שְׁהוּא רִשְׁאִי
בְּעִבּוֹדֵת הָאֵילָן לְמוֹצָאי שְׁבִיעִית:
(ו) אֵין נִטְעִין נְטִיעוּת, וְאֵין מְבִרִיכִין
עִץ מִן הָאֵילָן בְּאֵרֵךְ כְּדִי שִׁנְכִסּוּ אֵת
חֲזֵי מִנִּי וְיִמְכְּרוּ וְזִמְרָה חֲתוּב
לְנִייעוּת שְׁקֵלָתוֹ תִּשְׁרֹת וְעַל יֵד
אֶת מִתְבַּשֵּׁל הָאֵילָן, (עֲוֹר י"א) וְיֹרִיכִין
אוֹת מִקְבִּיב בְּעֵלָא אַ דְּבִדְר אַחֲרָה,
שְׁלֹא יִתְבַּשֵּׁל מִן הַשֶּׁמֶשׁ וְהָקָר, (עֲוֹר
י"ב) וְיֵשׁ מִפְּרָשִׁים, מִרְכִּיבִים עֲנִיָּהִים
לְהַעֲלִי, וְקוֹטְמִין אוֹתָן שׁוֹבֵר רֹאשִׁי
הַצִּמָּה, וְעַל מִפְּרָשִׁים, שְׂמִים אֶפֶר
בֵּין הַשָּׂרָשִׁים, וְעוֹשִׂין לָהֶם בָּתִּים
וְכֵן עַל בְּצִי לְשִׁמְרֹן מִן הַחֲמָה וְהָקָר,
שֶׁהֵם מִפְּרָשִׁים בּוֹיִם גָּדֵר בְּגִיבֵת אֲמֶר,
סָבִיב הָאֵילָן וּמִמְלֵאִים אוֹתָהּ עֶפֶר,
(עֲוֹר י"ג) וְשֹׁמְקִין אוֹתָן עַל יֵד שְׂשׂוּכִיבִין
מִים בְּרֹאשׁ הָאֵילָן וְיֹרֵד עַל גּוֹף
הָאֵילָן, עַד רֹאשׁ הַשֶּׁנָּה, רַבִּי אֲלֶעָזָר
בֵּר דְּרֹקוֹ אֹמֵר, אִף מִשְׁקָה אוֹתָהּ
הַנּוֹף (עֲוֹר י"ד) עֲנִיָּהִים, שְׁבִיעִית עֲצָמָה,
אַבֵּל אֵת הַתְּקֵרָה, מִשּׁוּם שֵׁנוֹ:
(ה) סָבִין בְּשִׁמּוֹן אֶת הַפְּתִים, תְּאִיִּים
שְׁלֹא תִתְבַּשֵּׁל, אֲמֵר, לְמַהֵר בִּשְׁוֹל,
וּמִקְבִּיבִים אוֹתָם, שִׁדְרֵי שְׂמִיִּים לְחֹף
הַפֶּרִי, או כְּדִי לְהִשִּׁים הַשֶּׁמֶן, עַד רֹאשׁ
הַשֶּׁנָּה, פִּי עֶרֶב שְׁבִיעִית שִׁנְכִסּוּ
לְשִׁבְעִית שִׁתְּחַלּוּ עֲלֵיהֶם שְׁבִיעִית
שְׁלֹא יִמְרֹד אֲלָא שְׁבִיעִית, וְשֵׁל
שְׁבִיעִית שִׁנְכִסּוּ לְמוֹצָאי שְׁבִיעִית
שְׁהֵם בְּקִדְשֵׁת שְׁבִיעִית, אֵל סָכִין, וְאֵל
מִקְבִּיבִין אוֹתָן, אֵל בִּשְׁשִׁית עַד רֹאשׁ
הַשֶּׁנָּה, וְאֵל בְּשִׁמְנִית אַחֲרֵי רֹאשׁ
הַשֶּׁנָּה רַבִּי יְהוֹדָה אֹמֵר מִקּוֹם שֶׁמֶן
לְשׁוֹן אֵין מוֹדֵשׁ שֶׁכֵּן אֵינֶם סָכִין, מִפְּנֵי
שֶׁהֵיא עֲבוּדָה בְּמִקּוֹמָם, אַבֵּל מִקּוֹם
שֶׁנִּתְּנָה שְׁלֹא לְשׁוֹךְ, סָכִין, שְׁבִיעִית
אֵין נִקְרָא עֲבוּדָה, רַבִּי שְׁמֵעוֹן מַתִּיר
בְּאֵילָן לְעִבּוֹד אֲחֵרֵי רֹאשׁ הַשֶּׁנָּה שֶׁ
שְׁמִינִית, וְאָף עַל פִּי שְׁפֹרְתֵי עֵדֶן
בְּקִדְשֵׁת שְׁבִיעִית, מִפְּנֵי שְׁהוּא רִשְׁאִי
בְּעִבּוֹדֵת הָאֵילָן לְמוֹצָאי שְׁבִיעִית:
(ו) אֵין נִטְעִין נְטִיעוּת, וְאֵין מְבִרִיכִין
עִץ מִן הָאֵילָן בְּאֵרֵךְ כְּדִי שִׁנְכִסּוּ אֵת
חֲזֵי מִנִּי וְיִמְכְּרוּ וְזִמְרָה חֲתוּב

[illegible]

הנטיעות והדלועים בדלעת יונית שגדולה כאילו מצטרפין לעשרה אילנות לתוך בית סאה שהיא מתר לחרשן עד ראש השנה, ובכך שריב מהעשר והיו אילנות, וכן שמעון בן מגליל חולק ואומר, כל עשרה דלועים לבית סאה אפלו אין ביהן סאה נטיעות אלא דלועין כיון שהם גדולים חורשין כל בית סאה בשבילי סאה נטיעות.

ראש השנה: (ח) עד אימתי נקראו
שניות שיהא רמז לחרש שבילין
בית סקא עד ראש השנה, רבי
אלעזר בן עזריה אומר, עד שיחלו
שישעו חילין, דלמלא כל שלש שנים
בשנה הנטיעה אסקורה משום עקלה,
וכשה נכתיבת נעשו חילין ומתקן
על ידי פדיון וכשלא פדאה, זמנה
בשנה החמישית שוצאת לחילין. רבי
יהושע אומר, בת שבע שנים, רבי
עקיבא אומר, נטיעה חמשה בת
ששנה. פירש חזקל זמן שביי אדם
קוראים לה נטיעה. אילן ששנים
נקברת ונחמקת והוציא חילין עניים
מושרשיו, מטפח ולמטה כשלא נשאר
מגזעו טפח מעל הארץ, דיהב נטיעה
בין לענון ולחרש בין לענון בשנית,
ומתקן לחרש עד ראש השנה.
ואם נשאר מגזעו מטפח ולמעלה
דינו כאילן ואין חורשין אותה דבדי
רבי שמעון:

פרק ב (א) עד אימתי חורשין בשדה הלכן של בעבדא (השאינו בן אילן) ערב שביעית. עד שיתכלה הלחץ של הקרקע מן העשב, והוא, כל ששני אדם חורשין לערב במקצתו שדה קטן, ובמלולות שדה גדול, ויעזבוהו רטובות ויחרו. ודע זמן זה שמתחיל לחרש מן שדה לבן, דאית' בקרא' חמשוש שביעית הוא עושא. ואמר רבי ישעיהו, אם כן נתת תורת שדה אחד ואחד בידו, שלכל אחד יקרא על שם שדה פני עצמו, שיאמר אצלי עדון לא קלתה הלחה. אלא בשדה הלכן של בעבדא חורשין עד שיתכלה שעתו או דרך הלחץ, וידרש' לו דעה חזקה. ואמר רבי ישעיהו, אבל לא חרשית הוראה אימר לו דעה אחת בידו חורשה. ובשדה הללו עד

[illegible]

משניות מבוארות

מסכת שביעית פרק ג

לזלזל רק לאוֹר, רבי יוסי אומר משיקשר שיעשו בזהל קשרים על ידי יבש וקרוכים דבריהם להיות שוים. ובירושלמי מפרש משייבש המתוך שנתבטשו הסדקים שבפוקרע: (ב) עד כמה מזובלין שלא יראה כמזובל שדהו. בזמן שמתרין להוציא וזהל כמבאר במשנה א' עד שלש שלש אשתות כלית סאה, ע"כ.

אמרו, של עשר עשר משפלות קפות
לחן להן לחן של אחד הוא לפחות
לחן והוא חמש עשר סאין, נמצא
לפי חישובו זה דברית סאה צריך
להוציא לפחות אשפה אחת של
מאה וחמשים סאה וכל דאם אין
עושה כך, נראה כמזבל, מסיפין
על המשפלות יותר מעשר באשפה
אחת ואין מסיפין על האשפחות
שלא יתן סאה, שלא יתן
נראה כמזבל, כיון שממלא כל הנה
רבי שמעון אומר אין על האשפחות
מסיפין, צריך אף איתן נראה
כמזבל: (ד) עושה אדם את שדו
שלש שלש אשפחות לבית סאה
לדעת רבי שמעון אפלו אין עשר
קפות, ולכך ינישעו על משפלות.

יְהִי מִקָּאן מַשְׁלֵט אֲשֶׁפּוֹת מַחֲצִיב
 נֶחֱסֵחַ אַחֵר "מִתָּר", דְּהִינֵי שְׁמִיתִיר
 לְהוֹסִיף יוֹתֵר מַשְׁלֵט (מִתִּיר) דְּבִרֵי רַבִּי
 שְׁמוּעוֹן, וְחֻכְמִים אוֹסְרִין עַד שֵׁימְעִיק
 שְׁלֵשָׁה סְפָחִים מִשְׁאָר הַקֶּרֶס, אִם עַד
 שִׁיבְיָה שְׁלֹשָׁה סְפָחִים, שִׁיחָא אִם
 דִּלְגֻסוֹת הַכֶּלֶל הוּא שְׁמִיתִיר וְאִם מִתָּר
 לְהוֹצִיא כִּמְה שְׂרוּצָה, עוֹשֶׂה אָדָם
 אֶת זֶכֶל אוֹצֵר מַשְׁלֵט אֲשֶׁפּוֹת עַד
 שִׁתְקַצֵּב לִיחָא, וְאִם כִּמו צְבִיר אֶחָד
 גָּדוֹל, וְאִפְּלוּ הִרְבֵּה יוֹתֵר מִשְׁלֹשִׁים
 מִשְׁפֵּלֹת דְּמִתָּר לְהוֹצִיא יוֹתֵר מִן
 אֲשֶׁפּוֹת, רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר עַד שֵׁימְעִיק
 שְׁלֵשָׁה סְפָחִים אִם שִׁיבְיָה שְׁלֹשָׁה
 סְפָחִים, שִׁיחָא נֶכֶד שְׁלֻמְקוֹס כְּנוֹס
 הַכֶּלֶל עוֹשֶׂה. הִיךְ לוֹ כִּזְמוֹן הַמִּתָּר
 לְהוֹצִיא רַק דָּבָר מוּעָט וְזֶל מוּעָט,
 וְאִין לוֹ שְׁעוֹר שְׁלֹשִׁים מִשְׁפֵּלֹת,
 מוֹסִיף עָלָיו וְהוֹלֵךְ, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן
 עֲזַרְיָה אוֹסֵר, עַד שֵׁימְעִיק שְׁלֹשָׁה
 אוֹ עַד שִׁיבְיָה שְׁלֹשָׁה, שִׁיחָא הִפֵּר
 בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם מִשְׁאָר הַשְּׂדֵה, אִם עַד
 שִׁיתֵּן עַל הַכֶּלֶל מִקּוֹם שְׁאֵינִי רְאוּיָה
 לְהוֹצִיא מִתְּחִיל מִן הַשְּׂדֵה וְלִיחָא

לתן על השלע: (ד) המדיר עושה דיר בהמות את שדהו, מפני שאין לו מקום לבהמותיו, ואינו מתפלן ובלעז' ובדעתו להוריאנה אחריו כן, עושה סהר מחצות בקשף לבית אטמים שטח של אלא אפוא אךך על דמשימים סהר רחב, וקשה למלא וכל עוקר שלש מחצות של בית רוחות ומינת את המחצות מחצה הכביעת, וישעה שיהר בצד השני שני אלו של המחצות, ומנצא מדיר עושה דיר בשטח של בית ארבעת סאין, וכן ששעון כן למילא אומר, בית ששנות סאין חרץ משנים הרשאושים. היתה כל שדהו בית ארבעת סאין והוא בית אכאם, מפני מנהה מקצת שאיש עושה אותה כלה וכן, וספן מראית העין שלא יאמר לבלל אלו עשית, כיון שעושה כל השדה. ומוציא מן הסהר ומותן לתוך שדהו ודש אשפות לבית סאה וכמשנהו: (ה) לא יפתח אדם מחצב

עָנִי, וּמִתְרִין בְּשִׁבְעִית אֶם הִשְׁרִישׁוּ בִּשְׁשִׁית, וְאִם לֹא שָׁלַח הִשְׁרִישׁוּ, אֲפֹלָא אִם יִרְעֶן לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲסוּרִין בְּשִׁבְעִית כִּינן שֶׁהִשְׁרִישׁוּ בְּשִׁבְעִית, וּמִתְעַשְׂרִין שָׂמָר הַשְּׁמִים לִשְׁנֵה הַבָּהּ מַעֲשֵׂר כְּשֶׁנֶּת לְקִטְטָהּ אֲחֵרֶיהֶּ (ח) רִבִּי שִׁמְעוֹן שֹׁזְרִי אֹמֵר, אִף פֹּל הַמַּצִּיר הַבָּא מִמַּצְרַיִם שֶׁזֶרַע לִזְרַע בְּתַחֲלָה שֶׁכְּפִתָּהּ בְּתַחֲלָה לִזְרַע וְיִזְכְּרוּ אֶת־הַבָּא מִמַּצְרַיִם

ומתרין בשביעית, ואם לא לשנה הבאה: ח רבי שמעון לזרע בתחלה, פיוצא בקה. רב פיוצא בקה. רבי אלעזר אומי הגבלי פנה ראש השנה: ט מקום מים שלשים יום לפני ומתרים בשביעית, ואם לא לשנה הבאה. ושל בעל שם רבי מאיר, ויחכמים אומרים, אם הקשו לפני ראש השנה בשביעית, ואם לאו, אסור לל אסורות בשביעית. ומרביצין אליעזר בן יעקב, אוסר. אבל אומר, אבן

פרק א מאימתי מוציאין
עבודה דברי רבי מ
המתוק. רבי יוסי אומר, מש
ששל שלש אפשות לבית ס
לתוך לתוך. מוסיפין על המשפ
רבי שמעון אומר, אף על האש
שלש שלש אפשות לבית ס
שמעון. ונאמרים אסורין, עד
שלשה. עושה אדם את זבול א
שלשה או עד שיגביה שלשה
והולך. רבי אלעזר בן עזריה
עד שיגביה שלשה, או עד ש
שדהו, עושה סנה לבית פאת
האמצעית. נמצא, מדיר בית
במליאל אומר, בית שמונת ס
משיר ממנה מקצת. מפני
ונותו לתוך שדהו דרך השן
בתחלה לתוך שדהו, עד שיה
על שלש על רום שלש,

דאמיס אנהאלט, אסורות בשביעית לאכלן שלא בקדושת שביעית. ומרביצי
להקשות משקין בעפר לכן שרדן לכן שרעין פן במהא דדי שיצא דיקות
לשנה הבאה, דברי רבי שמעון, רבי אליעזר פן יעקב אוסר. מרסרין יקרות
משקין בחורב מים (מגלש) בשדה ארז אפלו בשביעית, דצריך מים רבים,
ואם לא ישקוה יפסד, ודןקא שיש בו ארז, או מספיתים או מלפני ראש
השנה, רבי שמעון אומר, אבל אין מכסחין אין קוטמין העליון מהשפלת
של הארז להשביחה:

פרק ג א מאמימי מוציאין זבלים אשפות מקום כונו הנזל בשדה.
שימוח יאכל לזבל השדה בשמימיט משקין עובדי עבודה, לעשר
קדוה שיהא אין אמורן קבל שדרה הוא צריך, ויאמרו גם הוא מעובדי
עבודה. דברי רבי מאיר, רבי יהודה אומר, משוייבש המתוך הזבל שנתן
לזבל יאכל לזבל השדה.